

Nykvarns kommun
kerstin.gelfgren@nykvarn.se

Rektorn vid Turingeskolan
kristiina.riskula@nykvarn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Turingeskolan
i Nykvarns kommun

Tillsyn i Turingeskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nykvarns kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Turingeskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 november 2012.

Fakta om skolan

Turingeskolan är sedan läsåret 2010/2011 en grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-5. Till skolenheten hör tre fritidshem som inte omfattas av denna tillsyn. Höstterminen 2012 är det 70 elever i förskoleklassen och 380 elever i grundskolan, dvs. totalt 450 elever. Den pedagogiska personalen är indelad i fyra arbetslag, varav ett är för fritidshemmen. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. I ledningsgruppen för skolan ingår också arbetslagsledarna för de fyra arbetslagen.

Resultaten på de nationella proven för Turingeskolans årskurs 3 läsåret 2011/2012 visar på 79,5-100 procents måluppfyllelse på delproven i svenska och 94,5-100 procents måluppfyllelse på delproven i matematik. Detta kan jämföras med resultaten 2010/2011 som visar på 61,1-97,2 procents måluppfyllelse i svenska och 72,2-97,2 procents måluppfyllelse på delproven i matematik. Skolan har ingen sammanställning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser på skolnivå.

Helhetsbedömning

Turingeskolan bedöms vara väl fungerande i förhållande till de områden som granskats. Rektorn bedriver till viss del ett systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla utbildningen. I kvalitetsarbetet saknas dock uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Utan analyser av resultaten saknas en viktig förutsättning för en gemensam diskussion om vilka åtgärder som behöver vidtas för att utveckla verksamheten och förbättra måluppfyllelsen.

Rektor har identifierat elevernas inflytande i undervisningen som ett utvecklingsområde och skolan har vidtagit vissa åtgärder för att förbättra elevinflytandet, men Skolinspektionen bedömer dock att arbetet med att förbättra elevernas inflytande, anpassat till elevernas ålder och mognad, behöver utvecklas ytterligare. Skolan behöver även ge mer ledning och stimulans till de elever som lätt når kunskapskraven.

Skolinspektionen har på skolan mötts av engagerade lärare och elever. Den stökiga studiemiljön i vissa klasser har dock påverkat elevernas möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen och uppnå kunskapskraven. Skolan behöver därför vidta åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nykvarns kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Se till att lärarna ger elever om lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av skollagen framgår att lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Lärarna ska även ge de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Rektorn anser att stort fokus ligger på de elever som inte når kunskapskraven. Lärarna instämmer i rektors bild främst vad det gäller årskurs 5. I denna årskurs finns det många elever i behov av särskilt stöd vilket gör att resurserna och orken för att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven tryter. Lärarna tycker att det är för få vuxna som arbetar med eleverna i årskurs 5.

Elever från olika årskurser uppger att man oftast arbetar med samma sak samtidigt i klassen. Eleverna tycker att matten är ett ämne där eleverna kan arbeta med olika uppgifter och olika svåra uppgifter eftersom man räknar i sin egen takt i matteboken. Vad gäller engelskan säger en elev i årskurs 5 att man kan arbeta i sin egen takt och skulle kunna få svårare uppgifter medan en annan upplever att man inte kan arbeta vidare utan måste invänta alla elever för att tillsammans gå vidare i undervisningen.

Av de olika arbetslagens planer för undervisningen som Skolinspektionen fått ta del av framgår att man har som övergripande mål på skolan att alla elever ska nå målen. Det finns dock ingen plan för hur eleverna ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av Skolinspektionens skolenkät som eleverna i dåvarande årskurs 5 besvarat under vårterminen 2012 framgår att 25 procent av eleverna anser att det stämmer ganska dåligt att skolarbetet gör dem nyfikna och ger dem lust att lära. 19 procent av vårdnadshavarna anser samma sak. 24 procent av den pedagogiska personalen tycker enligt enkäten att det stämmer ganska bra att det är viktigt att eleverna väntar in varandra så att de gemensamt kan gå vidare i kunskapsutvecklingen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i lärarnas individanpassning av undervisningen och även i hur lärarna ger stimulans och vägledning att nå längre i sin kunskapsutveckling till de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap 4 §, 3 kap. 3 § skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Detta inflytande ska öka med stigande ålder och mognad. Enligt skollagen ska den närmare utformningen av barn och elevers inflytande anges i planeringen av verksamheten.

Både rektor och lärare uppger att skolan har identifierat elevinflytande som ett utvecklingsområde. Det står även med i kommunens projektplan för implementering av Lgr11 men skolan har ingen egen plan för hur elevinflytandet över det egna lärandet ska ökas. Däremot menar rektor att åtgärder för att lärarna ska bli tydligare med att berätta för eleverna vad i undervisningen de kan påverka har vidtagits. Lärarna uppger att de försöker att synliggöra för eleverna när de faktiskt är med och bestämmer på lektionerna. Lärarna har som ambition att arbeta för att inkludera eleverna i planeringen av undervisningen. I den individuella utvecklingsplanen för varje elev finns det också en egen ruta för vad eleven vill lära sig om och vilket ansvar han eller hon ska ha för detta. Dessa mål arbetas sedan med kontinuerligt i undervisningen och återkoppling ges till eleverna hur väl de lyckats nå de uppsatta målen.

Eleverna uppger i intervju att de inte får bestämma så mycket i undervisningen utan bara ibland. Det är mest lärarna som bestämmer. Ibland får de bestämma i något ämne om de t.ex. vill hoppa över en uppgift och arbeta vidare. De kan också ibland få bestämma vem de vill arbeta med men de skulle gärna bestämma mer.

Av Skolinspektionens skolenkät som genomfördes på skolan våren 2012 framgår vidare att 28 procent av eleverna i dåvarande årskurs 5 anser att det stämmer ganska dåligt att de får vara med och bestämma hur de ska arbeta med olika skoluppgifter. I motsvarande enkät för den pedagogiska personalen angav 38 procent att det stämmer ganska dåligt att elever är med och planerar hur undervisningen ska genomföras.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med hur eleverna ges inflytande över arbetssätt, arbetsform och undervisningens innehåll och över hur elevernas inflytande anpassas efter ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § skollagen

Trygghet och studiero

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att rektor och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna i årskurs 5 studiero

Motivering

Av skollagen och läroplanen framgår att skolmiljön ska präglas av trygghet och studiero. Rektor och lärare ska vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som krävs för att tillförsäkra eleverna studiero.

Vid Skolinspektionens verksamhetsbesök besökte inspektörerna två av tre klasser i årskurs 5. Vid besöket undervisades båda klasserna av vikarier. Den ena på grund av att ordinarie lärare tillfälligt var bortrest medan den andra klassen undervisas av vikarie för längre tid. Miljön var i båda klasserna vid besöket mycket stökig och fler elever beskrev vid besöket att miljön upplevs som störande för skolarbetet. Vid efterföljande elevintervju uppgav elever i åk 5 att det är stökigt i klasserna och att eleverna inte lyssnar på lärarna. Eleverna tycker att det behövs fler grupperum som de kan gå till för att få lugn och ro. Eleverna tycker att lärarna inte gör tillräckligt för att skapa studiero i klassen och önskar att de vuxna skulle agera annorlunda och inte bara informera föräldrarna.

Rektorn och lärare uppger i intervjuer att de delar elevernas bild av att det är stökigt i årskurs 5 men uppger också att de inte har tagit något beslut om tillfälliga eller omedelbara åtgärder som t.ex. utvisning. Däremot har det vidtagits andra åtgärder i form av psykolog- och kuratorobservationer. Dessa observationer har lett till att lärarna fått tips och råd om hur de ska stödja de elever som behöver extra stöd. Även samordnaren för den centrala elevhälsan i kommunen handleder lärarna. Rektor har även satt in extra resurser i form av en assistent per klass. I övrigt har rektor även haft samtal med föräldrar och enskilda elever tillsammans med klasslärare och specialpedagog. Några elever har fått byta klass och en elev har bytt skola. Detta har gjorts enligt rektor för att hitta de bästa lösningarna för enskilda elever.

Skolinspektionen konstaterar att en av de viktigaste förutsättningarna för att eleverna ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och förmågor är att det råder en god studiero i klassrummet. Detta blir särskilt tydligt för eleverna i årskurs 5 när det av dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att nästan 20 procent av eleverna i årskurs 5 inte når målen i svenska. Totalt sett finns det enligt elevhälsan för eleverna i årskurs 5 nästan 30 åtgärdsprogram för behov av särskilt stöd för att eleverna inte uppnår kunskapskraven eller har andra sociala stödbehov. Mot denna bakgrund anser Skolinspektionen att trots att skolan har vidtagit vissa åtgärder för att komma tillrätta med den problematiska studiemiljön i årskurs 5 har inte åtgärderna varit tillräckliga då problemen kvarstår.

Sammanfattningsvis visar utredningen att studiemiljön i årskurs 5 inte präglas av studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 kap 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling.

Särskilt stöd**Bedömning**

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen vad gäller beslut om placering i särskild undervisningsgrupp följs upp och utvärderas löpande.

Motivering

Enligt skollagen får rektor i form av ett åtgärdsprogram fatta beslut om att särskilt stöd ska ges i särskild undervisningsgrupp istället för den grupp eleven normalt tillhör. Detta beslut ska som alla åtgärdsprogram följas upp och utvärderas löpande.

Turingskolan har enligt rektorn ett fåtal elever placerade i särskilda undervisningsgrupper i Lillhagaskolans lokaler. Rektor har fattat beslut om placering för dessa elever. Enligt Turingskolans rektor är det rektor för särskolan som är ansvarig för undervisningen och personalen i dessa grupper. Rektor framhåller att eleverna har en klass som de tillhör på Turingskolan. Rektor anger dock att former för att återföra eleverna till deras ordinarie klasser inte finns. Rektor är inte heller nöjd med informationen om hur det går för skolans elever i de särskilda undervisningsgrupperna. Enligt rektor för särskolan är målet för eleverna att de ska gå tillbaka till sina klasser. Vidare uppger rektor för särskolan att utvecklingssamtal med placerad elev hålls efter sex veckor och ytterligare ett innan jul. Det framgår av samma intervju att om eleven "visar sig stark" lyfts detta i pedagogiska möten varpå eleven tillfrågas om hur han/hon ställer sig till inkludering i vanlig klass igen. Rektor för särskolan uppger att hon sammanställer och rapporterar elevernas kunskapsresultat till berörda rektorer.

Skolinspektionen konstaterar att undervisning i en särskild undervisningsgrupp är en form av särskilt stöd som, precis som alla former av särskilt stöd, kontinuerligt ska följas upp och utvärderas. Målet med stödet ska vara att eleven ska återvända till sin ordinarie klass. Av utredningen framgår att rektor på skolan inte anser sig få tillräcklig information om hur Turingskolans elever klarar sig i de särskilda undervisningsgrupperna. Någon utvärdering eller omprövning av det särskilda stödet för skolans elever som är placerade i särskilda undervisningsgrupper görs inte av rektor. Även om chefen för den centrala

elevhälsan hävdar att det finns rutiner kring kur inkludering ska ske uppfattar inte rektor att sådana finns.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i hur skolan följer upp de åtgärdsprogram som föranlett att en elev placerats i en särskild undervisningsgrupp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i författningarna.

Rektor uppger att det inte finns sammanställningar kring kunskapsresultaten på skolnivå bakåt i tiden. Skolan utvärderar de olika områdena var för sig och på olika sätt. Varje arbetslags arbetsplan följs upp och utvärderas i arbetslagen. Rektor samlar in arbetslagsplanerna varje läsår men uppger dock att vare sig planerna eller utvärderingarna tas upp och diskuteras i skolledningen på en för verksamheten övergripande nivå. Rektorn samtalar dock med varje enskild lärare om måluppfyllelse i den egna undervisningsgruppen. Dock görs ingen analys ämnesvis eller ur genusperspektiv. Resultatet av värdegrundsarbetet följs upp i samband med revidering och utvärdering av planen mot kränkande behandling och genom enkäter till elever och vårdnadshavare.

Lärarna anser inte att rektor driver ett systematiskt kvalitetsarbete. Istället uppfattar lärarna att detta sker i arbetslagen. De olika arbetslagen tar fram arbetsplaner för hur de ska uppfylla kommunens gemensamma effektmål samt de utvecklingsmål som framkommit i enkätsvaren från elever och vårdnadshavare. Av Skolinspektionens granskning av planerna framgår att de innehåller

planering, utvärdering och förslag till åtgärder för utbildningen. Planerna utvärderas en gång om året.

Skolinspektionen bedömer att skolan följer upp planeringen av utbildningen på arbetslagsnivå. Uppföljning av resultaten på skolövergripande nivå görs endast i ämnena matematik och svenska för årskurs 3 utifrån resultaten på de nationella proven. Någon annan uppföljning på skolövergripande nivå av elevernas resultat i förhållande till de nationella kunskapskraven görs inte. Därmed saknas viktigt underlag för att utveckla verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller uppföljning och utvärdering av skolans resultat i förhållande till de nationella kunskapskraven. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till utrustning, och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ha tillgång till den utrustning och de lärverktyg som krävs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Bestämmelsen innebär bl.a. att det för utbildningen ska finnas den utrustning som behövs utifrån elevers varierande behov avseende kommunikation, information och informationsteknik så att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Skolinspektionen konstaterade i tillsynens verksamhetsbesök att skolan har få datorer och andra tekniska hjälpmedel för att stödja elevernas lärande. Rektor instämmer i bilden och menar att utvecklingen av informations- och kommunikationsteknik på skolan är eftersatt. I dagsläget klarar inte skolan av att nå målet vad gäller att utveckla elevernas digitala kompetens. Skolan har dock en del elever med särskilda behov som har datorer till hjälp och stöd i undervisningen. Lärarna uppger att tidsenlig utrustning och verktyg för läroprocessen som t.ex. datorer är under all kritik. Lärarna framhåller att det inte har satsats

någonting på detta på skolan. Skolinspektionen bedömer att skolans brist på datorer och andra tidsenliga lärverktyg riskerar att ge negativa effekter på elevernas möjlighet och behov att inhämta information och kunskaper samt att få möjlighet att tillämpa olika arbetssätt.

Sammanfattningsvis visar utredningen att finns brister i elevernas tillgång till utrustning och lärverktyg som krävs för en tidsenlig utbildning för att syftet med utbildningen ska uppfyllas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap 35 §, 10 kap. 38 § skollagen.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Marita Bergman.

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand
Beslutsfattare

Sara Rising
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).